

Vestre Toten kommune

Vaskeri og kjøkken

Generalentreprise
Del II - Kontraktsgrunnlaget

Konkurransenr nr 212921

Oppdragsnr.: 5204376 Dokumentnr.: 02 Versjon: A01
2020-01-30

Oppdragsgiver: Vestre Toten kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Ole Anders Hoff
Entreprenør: <Entreprenør>
Entreprenørens kontaktperson: <Navn>
Rådgiver: Norconsult AS, Jernbanegata 4, NO-2821 Gjøvik
Oppdragsleder: Terje Helle
Fagansvarlig: Terje Helle
Andre nøkkelpersoner: Geir Thune, Roger Haug Østvang

A03	19.04.22	Revisjon	Anskaffelser	Gjøvikregionen	TA
A02	01.04.22	Anbudsgrunnlag	TeHe	GeTh	TeHe
A01	24.03.22	For intern kontroll	TeHe	GeTh	TeHe
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

A	Generell del	7
A.1	Innledning / kort om kontraktsarbeidets omfang	7
A.2	Organisasjon og entreprisemodell	8
A.2.1	Entreprisepopdeling	8
A.2.2	Byggherrens organisering av prosjektet	8
A.2.3	Entreprenørens organisasjon	9
A.2.4	Underentreprenører	9
A.3	Dokumentliste	9
B	Kontraksbestemmelser	10
B.1	Alminnelige kontraktsbestemmelser	10
B.2	Spesielle kontraktsbestemmelser – endringer til NS 8405	10
B.3	Spesielle kontraktsbestemmelser - seriøsitetkrav	13
B.3.1	HMS-kort	13
B.3.2	Pliktig medlemskap i leverandørregister	13
B.3.3	Krav om faglærte håndverkere	13
B.3.4	Lærlinger	13
B.3.5	Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker	14
B.3.6	Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	14
B.3.7	Krav til lønns- og arbeidsvilkår, Telemarksmodellen mv	15
B.3.8	Bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft	16
B.3.9	Krav om betaling til bank	16
B.3.10	Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser	16
B.3.11	Revisjon	16
C	Tekniske krav	17
C.1	Tekniske rammebetingelser	17
C.1.1	Ytre miljø	17
C.1.2	Andre rammebetingelser	19
C.2	Teknisk beskrivelse	20
C.3	Tegninger og modeller	20
C.3.1	Tegninger	20
C.3.2	BIM-modell	20

C.4	Tekniske referansedokumenter	20
D	Krav til byggeprosessen	21
D.1	Administrative rutiner	21
D.1.1	Kommunikasjon i prosjektet	21
D.1.2	Møter	21
D.1.3	Rapportering	21
D.1.4	Distribusjon av tegninger og annet arbeidsgrunnlag	22
D.1.5	Kontroll av arbeidsgrunnlaget	22
D.1.6	Endringsbehandling	22
D.1.7	Fakturering	22
D.2	Kvalitetssikring	23
D.2.1	Kvalitetsplan	23
D.2.2	Kontroll og kontrollplaner	23
D.2.3	Planlegging	23
D.3	Sikkerhet, Helse og arbeidsmiljø (SHA)	24
D.3.1	Generelt	24
D.3.2	Koordinator for utførelsesfasen	24
D.3.3	Hovedbedrift	24
D.4	Øvrige krav til byggeprosessen	24
D.4.1	Dokumentasjon	24
D.4.2	Offentlig omtale av prosjektet	25
D.4.3	Slutfase og prøvedrift i henhold til NS3935 og NS6450	25
E	Frister og dagmulker	26
E.1	Frister	26
E.1.1	Fysiske arbeider	26
E.1.2	Dokumentleveranser	26
E.2	Dagmulker	27
E.3	Framdriftsplanlegging	27
F	Vederlaget	28
F.1	Prissammenstilling	28
F.2	Regningsarbeider	28
F.2.1	Mannskap	28
F.2.2	Maskinleie	29
F.2.3	Materialer og utstyr	29
F.3	Påslag for side- og underentrepriser	29
F.4	Opsjoner	29

F.5	Regulering	29
G	Oppdragsgivers ytelser	30
G.1	Riggområde	30
G.2	Forlegning og forpleining	30
G.3	Anleggsytelser	30
G.4	Materialer og produkter (jf. NS 8405 pkt. 19.5)	30
G.5	Kranseskål	30
	Vedlegg / Dokumentliste	31

A Generell del

A.1 Innledning / kort om kontraktsarbeidets omfang

Anskaffelsen gjelder bygging av nytt kjøkken og vaskeri med ett total areal på 1345 m² BTA ekskl. overbygd areal med ramper på ca .100 m².

Kjøkken er plassert i den nord-vestre delen og har et areal på 426 m² og består av produksjonslokale med tilhørende bakeavdeling og grovkjøkken, kjøle- og fryserom, pakkerom og lager for ferdige produkter for utkjøring. Vaskeriet er plassert på østsiden, og består av lager for skittentøy, rom for vasking og tørking med barriereskille og bretterom/lager for rent tøy. Vaskeriets areal er 292m². Mellom kjøkken og vaskeri ligger fellesfunksjoner. Dette arealet har en inntaksside mot sør og en uttaksside mot nord. Mellom inntak og uttak ligger garderobes og rom for renhold. Samlet er fellesarealene 230m². Nær hovedinngangen, i sør-vest, ligger felles administrasjon med kontorer og møterom/pauserom. Administrasjonsarealet er 90 m². Tekniske rom, i hovedsak for ventilasjon er plassert på taket. Samlet areal er omkring 245m² BTA. Plasseringen gir korte føringsveier til alle arealer i bygget. I tillegg til hovedbygget er det planlagt et separat bygg som rommer hovedtavle, nettstasjon, reservekraftaggregat og carport. Dette har et areal på omkring 180 m² BTA.

Tomten er pt. ikke etablert med eget gårds-/bruksnummer, men forutsettes utskilt fra kommunens tomt 65/135 på Gjestrumfeltet. Endelige tomtegrenser er heller ikke definert, men legges på bakgrunn av prosjektets behov. Det er båndlagt arealer i nord, Skreiabanen, og i vest av eksisterende bygningsmasse/privat næringsaktør.

Både vaskeri og storkjøkken er produksjoner som gir svært stor bygningsmessig belastning. Kjøkkenet har stor fuktbelastning både ved produksjon av mat og ved renhold. Vaskeriet kan også gi mye fukt i tillegg til støv. Både i forbindelse med inntak og uttak skal det utføres vask og spyling, og i byggets midtsone ligger garderobes og dusjer. Den samlede fuktbelastningen blir stor. Bygget har også rom med svært ulike temperaturer. Dette er bygningsmessig krevende, og er viet stor oppmerksomhet i planleggingen. Det må også tas høyde for betydelig fysisk belastning på alle overflater.

På gulvene er det i alle produksjonslokaler benyttet belegg av epoxy, tilpasset den belastning som må forventes. Vi mener at fugefrie plastbelegg er den mest holdbare løsningen for denne typen bygg. I våte soner er det også planlagt sokkel av betong, og dette gir en svært robust løsning der plastbelegget dras opp som sokkel. Med denne typen belegg kan også sklisikkerheten tilpasses til ulike soner i samme rom. Gangsoner kan få høy sklisikkerhet samtidig som arealer som ikke er gangsoner får glatt belegg for enklest mulig renhold.

Rom som ikke har stor fukt- eller fysisk belastning er planlagt med vinylbelegg. Dette er en noe rimeligere løsning, men som likevel anses å ha tilstrekkelig holdbarhet.

På veggene har vi valgt robust gips og våtromsplater med høytrykkslaminat. Høytrykkslaminat ivaretar krav til både hygiene/renhold og fuktsikring på en god. Dette er også et materiale som etter vår erfaring er svært bestandig og har lang levetid. Overflater av høytrykkslaminat gir i mange tilfeller rom for enklere renhold.

Høytrykkslaminat fungerer godt i rom med store, ubrutte overflater som Kjøle- og fryserom, som også omfatter kjølt rom for skittentøy og rom for ferdig mat til utkjøring.

Det benyttes isolerte sandwichelementer (kjøle- og fryseromselementer). Dette er gjennomprøvde løsninger, og leveres som prefabrikkerte rom. Synlig overflate er av metallplater. I rom uten belastning av fukt eller lave temperaturer benyttes fiberarmert gips med maling tilpasset strenge krav til renhold. Dette er en løsning vi har god erfaring med, og

som er svært varig og robust, forutsatt at det benyttes fending der veggen blir utsatt for regelmessig påkjørsel eller støt.

Som himling benyttes ordinær systemhimling av mineralull. I rom med fuktbelastning og strenge krav til renhold benyttes hygienehimling. Hygienehimling er forsterket med plastoverflate, og kan rengjøres.

Prosjektet gjennomføres som en Generalentreprise (NS 8405).

FAGOMRÅDE UTFØRELSE	TILTAKSKLASSE
GRUNNARBEIDER	2
VEI	2
TØMMER	2
BETONG	3
RØR	2
EL	2
VENT	2
GRUNN	2
TAKTEKKING	2
BRANNALARMANLEGG	2

A.2 Organisasjon og entreprisemodell

A.2.1 Entrepriseoppdeling

Entreprise	Ansvarsområde
EG 1 - Generalentreprise, NS 8405 (denne entreprisen)	Alle byggearbeider inkludert tekniske fag. Utomhus-arbeider, inkludert brønnpark og VA-anlegg. Veiarbeider. Tilkobling av utstyr. Prøvedrift tekniske anlegg.
EK 1 – Totalentreprise kjøkkenutstyr	Utstyr kjøkken
EV 1 – Totalentreprise vaskericutstyr	Utstyr vaskeri

A.2.2 Byggherrens organisering av prosjektet

Rolle	Navn (firma, person)
Byggherre	Vestre Toten kommune
Byggherrens representant (Kontrakt)	Ole Petter Bergersen
Prosjektleder byggherre (BHPL) kontaktperson	Ole Anders Hoff
Prosjektleder innleid (IPL)	Norconsult AS v/Terje Helle
Prosjekteringsleder (PGL)	Norconsult AS v/Geir Thune
UAK	Sweco AS
Koordinator(er) (KU)	Se Plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø

Rolle	Navn (firma, person)
Hovedbedrift	Generalentreprenør
Andre roller	
Arkitekt (Ark)	Norconsult AS
Ansvarlig søker	Norconsult AS
Bygg (RIB)	Norconsult AS
Brann (RIBr)	Norconsult AS
Elektro (RIE)	Norconsult AS
VVS (RIV)	Norconsult AS
Geoteknikk	Norconsult AS
RiAku	Norconsult AS
ITB- ansvarlig / RITB	Norconsult AS
Andre fag	Norconsult AS

A.2.3 Entreprenørens organisasjon

Entreprenørens organisasjonsplan med nøkkelfunksjoner og hvem som innehar disse, fremkommer av vedlegg 6 (vedlegges av ENTR).

Organisasjonsplanen skal vise forbindelse mellom totalentreprenørens prosjektorganisasjon og de øvrige ledd i dennes virksomhet.

Nøkkelpersonell kan ikke skiftes ut uten byggherrens samtykke. Byggherren kan pålegge utskiftinger i entreprenørens organisasjon. Dette skal begrunnes.

A.2.4 Underentreprenører

Underentreprenører og ansvarsområde fremkommer av vedlegg nr. 8 (vedlegges av ENTR).

Entreprenør må i dette vedlegget oppgi hvem han har til intensjon å bruke som kontraktsmedhjelpere. Sentrale bygningsmessige underentrepriser som betong-, tømmer-, maler -, gulvleggerarbeider og tekniske underentrepriser som sanitær, luftbehandling, elkraft, automasjon og løfteplattform oppgis som minimum.

Dersom entreprenøren ønsker å benytte kontraktsmedhjelpere/ underleverandører som ikke finnes på denne listen, eller endre på disse, må forholdet fremlegges byggherren for aksept. Avslag må saklig begrunnes av byggherre.

A.3 Dokumentliste

Se vedlegg nr. 1

B Kontraksbestemmelser

B.1 Almennelige kontraksbestemmelser

Norsk Standard NS 8405:2008 "Norsk bygge- og anleggskontrakt" skal gjelde med endringer som beskrevet i pkt. B.2 og B.3.

B.2 Spesielle kontraksbestemmelser – endringer til NS 8405

De enkelte punkter er nummerert med referanse til tilsvarende bestemmelser i NS 8405. Nye punkter er nummerert fortløpende etter standardens punkter.

Punkt 8 – Varsler og krav

Tredje avsnitt utgår og erstattes av nytt tredje avsnitt:

Hvis en part ønsker å gjøre gjeldende at den andre parten har varslet eller svart for sent, må han gjøre det skriftlig uten ugrunnet opphold etter å ha mottatt varsel eller svar. Gjør han ikke det, skal varselet eller svaret anses som gitt i tide. Dette gjelder ikke for krav, og for forespørsler etter 34.4, som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret.

Punkt 9.3 – Byggherrens sikkerhetsstillelse

Utgår og erstattes av:

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Punkt 10.1 – Forsikring

Nytt sjette avsnitt:

Forsikringen skal gjelde inntil alle entreprisekontraktene i prosjektet er overtatt av byggherren.

Punkt 13.1 – Entreprenørens prosjektering

Nytt femte avsnitt:

Entreprenøren skal levere tegninger og beregninger til byggherren i så god tid at byggherren før arbeidene iverksettes har tid til å gjennomgå og kommentere disse.

Punkt 19.2 – Prosjektering

Nytt tredje avsnitt:

Tegninger vedlagt kontrakten skal ikke benyttes som arbeidstegninger.

Punkt 19.3 – Fysisk arbeidsunderlag og grunnforhold

Nytt tredje avsnitt:

Entreprenøren skal i tillegg til de tolkninger som fremkommer i rapporter vedrørende geotekniske og ingeniørgeologiske forhold foreta egne vurderinger i forbindelse med planlegging og prising av arbeidene. Feilbedømminger eller unnlatelse på ovenstående punkter berettiger ikke entreprenøren til verken ekstra betaling, forandring av kontraktens priser, forlengelse av tidsfrister, eller andre innrømmelser.

Punkt 19.6 – Offentlige tillatelser

Nytt annet avsnitt:

Entreprenøren skal selv skaffe til veie de tillatelser som lover og offentlige forskrifter krever av ham for utførelse av kontraktarbeidet, for oppføring av temporære konstruksjoner, lagring og bruk av spesielle materialer etc., med mindre byggherren i kontrakten uttrykkelig har påtatt seg dette ansvaret.

Punkt 20.1 – Avtalt tid for byggherrens medvirkning

Nytt annet avsnitt:

Entreprenøren kan ikke kreve tidligere levering enn det som anses nødvendig og rimelig, normalt ikke tidligere enn 14 dager før utførelsen av arbeidsoperasjonen. Mindre kompletteringer av underlaget må påregnes helt frem til utførelsestidspunktet.

Punkt 24.1 – Entreprenørens krav på fristforlengelse som følge av byggherrens forhold

Nytt annet avsnitt:

Entreprenøren skal i sin fremdriftsplanlegging forutsette at summen av endringer gir en økning av vederlaget på inntil 10 % av kontraktssummen uten at han i normaltilfellene har krav på fristforlengelse. Overskrides denne grensen er det kun volumet ut over 10 % økning som gir grunnlag for fristforlengelse.

Punkt 24.5 – Beregning av fristforlengelse

Nytt tredje avsnitt:

Ved beregning av fristforlengelse skal det tas hensyn til fremdriftsvirkningen av eventuelle arbeider som ikke er kommet eller vil komme til utførelse.

Punkt 25.3 – Entreprenørens varsel om vederlagsjustering

Kravene om særskilt varsel og løpende underretning i NS 8405 punkt 25.3 andre avsnitt bokstav a og fjerde avsnitt, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging.

I stedet for andre avsnitt punkt a og fjerde avsnitt gjelder følgende bestemmelser for vederlagsjustering for kapitalytelser, tilrigging, drift og nedrigging:

Hvis entreprenøren ikke har fått fristforlengelse gjøres vederlagsjustering etter formel for uendret byggetid. Hvis entreprenøren har fått fristforlengelse gjøres vederlagsjustering etter formel for endret byggetid.

Uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 punkt 25.2 ved uendret byggetid ikke overstiger 10 % av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer ved uendret byggetid 10 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$V_s = 0.5 \cdot R \cdot (A - 1.1 \cdot B) / B$$

V_s = Kompensasjon for økte utgifter til kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging, eks mva
 R = Opprinnelig avtalt vederlag for rigg- og driftkapittelet, eks mva
 A = Kontraksverdi av alt utført arbeid på tidspunkt for opprinnelig sluttfrist, eks mva
 B = Opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks mva)

Ved beregning av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunkt for opprinnelig sluttfrist eks. mva. (A), skal følgende ikke tas med:

- Regulering av kontraktssum pga. lønns- eller prisstigning
- Påslag for administrasjon av sideentreprenør eller tiltransport av entrepris/leverandørkontrakter
- Avbestillingserstatning
- Endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg-del
- Kompensasjon for økt rigg-del i endret byggetid

Forlenget byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse av sluttfristen etter NS 8405 punkt 24.1, jfr. 24.5, skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$V_f = 0.7 \cdot R \cdot (t_2 - t_1) / t_1$$

V_f = Kompensasjon for økte utgifter til kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging, eks mva

R = Opprinnelig avtalt vederlag for rigg- og driftskapittelet, eks mva

t_1 = Opprinnelig byggetid

t_2 = Avtalt ny byggetid

Dersom behovet for rigg- og driftsytelser i fristforlengelsesperioden er vesentlig lavere enn i byggeperioden for øvrig, skal det foretas en tilsvarende reduksjon av R i beregningen av kompensasjonen.

Kompensasjonen ifølge formlene over skal lønns- og prisreguleres iht. avtalte indekser som angitt i kontrakten, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Punkt 26.1 – Utførelsesplikt ved uenighet

Nytt fjerde avsnitt:

Statlige og kommunale byggherrer, inkludert statlige og kommunale foretak som ikke kan slås konkurs, stiller ikke sikkerhet for verdien av det omtvistede kravet.

Punkt 38.1 – Avbestilling

Tredje avsnitt utgår og erstattes av:

Dersom reduksjonen av entreprenørens samlede vederlag etter fradrag og tillegg ved endringsarbeider er mindre enn 15 % av kontraktssummen, skal reduksjonen alltid behandles etter bestemmelsene om endringer. Dersom reduksjonen blir mer enn 15 % av kontraktssummen skal kun den delen som overskrider 15 % regnes som avbestilling.

Nytt sjette avsnitt:

Reduksjon i forhold til kontraktens mengdeangivelse på poster som skal avregnes etter enhetspriser (regulerbare poster) er ikke å anse som avbestilling uansett størrelse på reduksjonen. Mengden på enkeltposter i mengdelisten kan settes til null uten at dette anses som en avbestilling.

B.3 Spesielle kontraktsbestemmelser - seriøsitetsskrav

B.3.1 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.2 Pliktig medlemskap i leverandørregister

Leverandøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgiftsinformasjon) i hele kontraktsperioden.

B.3.3 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Byggherren kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing om så ikke skjer.

B.3.4 Lærlinger

Det er et krav at leverandører er tilknyttet en lærlingordning og at en eller flere lærlinger deltar i utførelsen av kontraktarbeidet innenfor bygg- og anleggsgagnene, jf. forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

For denne kontrakten gjelder i tillegg følgende:

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1. Kravet kan delvis oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av hans underleverandører.

Utenlandske leverandører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraksarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

B.3.5 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.6 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstruksjoner, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskiltet mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan byggherren heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om leverandøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.7 Krav til lønns- og arbeidsvilkår, Telemarksmodellen mv.

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide). Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør (herunder bemanningsselskaper) er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan byggherren på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser. Det gjøres videre oppmerksom på at Oppdragsgiver ikke har vedtatt Seriositetsbestemmelse for bygg og anleggskontrakter, men Telemarksmodellen, slik den fremkommer i følgende link:

<https://frifagbevegelse.no/nyheter/dette-er-telemarksmodellen-6.158.286956.217270913d>

Disse gjelder som vilkår i kontrakten

B.3.8 Bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft

Leverandøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjeden under seg, jf. Anskaffelsesforskriften § 8-13

Ved vesentlig mislighold kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

Leverandørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. Byggherren kan bare nekte bruk der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise som overstiger en verdi på kr 500.000 eks. mva skal leverandøren innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra byggherren fremlegge skatteattesten.

Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan byggherren kreve at underentreprenøren skiftes ut uten omkostninger om forholdet ikke rettes innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om krav om utskifting om så ikke skjer.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.9 Krav om betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.10 Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.3.11 Revisjon

Byggherren, eller ekstern revisor engasjert av byggherren, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

C Tekniske krav

C.1 Tekniske rammebetingelser

C.1.1 Ytre miljø

C.1.1.1 Generelt

Byggherren legger vekt på at prosjektet skal gjennomføres på en miljømessig forsvarlig måte.

Det forutsettes at entreprenør setter seg inn i forhold på stedet som kan ha betydning for tilbudet, og den måte kontraktarbeidet tenkes gjennomført på. Entreprenøren må også skaffe seg opplysninger om lokale forhold av betydning for sitt arbeid som f.eks. kabler, rør etc. i grunnen, transportmuligheter til arbeidsområdet, masser, tilgang på strøm, vann, telefon mv. Det forutsettes at entreprenøren kjenner de offentlige bestemmelser som gjelder, i den grad disse kan ha innflytelse på utførelsen av arbeider eller kostnader.

Entreprenøren skal drive sin virksomhet på en slik måte at den ikke volder skade eller unødvendig ulempe for omliggende miljø og naboer. Han plikter å overholde de lover og reguleringer som til et hvert tidspunkt regulerer dette grensesnittet.

I anleggstiden er entreprenøren pliktig til å holde anleggsplassen ryddig og i orden. Alle potensielle forurensningskilder skal være lett tilgjengelige og oversiktlige for kontroll, slik at uregelmessigheter kan registreres og tiltak kan treffes før skade har inntruffet. Gjeldende krav vedrørende støy, støv og annen forurensning på arbeidsstedet og mot omgivelsene vil bli fulgt opp.

Produkt- og HMS-datablad for alle oljer, kjemikalier og stoffer som kan representere risiko for helse og omliggende miljø, og som benyttes/oppbevares på anleggsplassen, skal være samlet i et kartotek. Kartoteket skal oppbevares slik at det er tilgjengelig i en krisesituasjon. Entreprenøren er ansvarlig for at kartoteket til enhver tid er oppdatert.

Entreprenøren skal vise aktsomhet og hensyn under gjennomføringen av anleggsarbeidet slik at skader og skjemmende sår i terrenget kan unngås i størst mulig grad.

Dersom entreprenøren ikke holder tilstrekkelig orden eller reparerer de skadene han volder på landskapet, kan byggherren iverksette nødvendige tiltak på entreprenørens bekostning.

Alt avfall tilfaller entreprenøren dersom ikke annet avtales. Entreprenøren er ansvarlig for at avfallet avhendes på en måte som tilfredsstillir myndighetene og byggherrens krav.

C.1.1.2 Kulturminner

Bli det under arbeidets gang avdekket potensielle kulturminner skal arbeidet umiddelbart stoppes og byggherren varsles. Objektet skal avgrensnes ved hjelp av godt synlige sperringer.

C.1.1.3 Støy

Entreprenøren er ansvarlig for å etterkomme alle offentlige krav til støyreduksjon og arbeidstid.

Tippling av masser og annen støyende virksomhet er ikke tillat mellom kl. 21:00 og 07:00.

C.1.1.4 Støv

Entreprenøren er ansvarlig for påføring av støvbindende middel på veier og plasser i tørrværsperioder. Det skal alltid benyttes støvavskillere eller vannspyling for oppsamling av støv fra bormaskiner. Arbeidstidsbegrensninger – Entreprenøren forholder seg til gjeldende arbeidstidsbestemmelser for denne type arbeid.

C.1.1.5 Vibrasjoner/rystelser

Ved sprengings-, pigge- eller annet arbeid som kan skape store skadelige vibrasjoner så skal omliggende bygningers tilstand registreres før arbeidet igangsettes. Det skal utarbeides en plan slik at disse arbeidene ikke forårsaker unødig skade på omgivelsene.

C.1.1.6 Arbeidstidsbegrensning

Generell arbeidstid for byggeplassen er begrenset til tidsrommet kl. 07.00- kl. 21.00. Etter avtale med byggherren kan arbeidstiden utvides utover dette. Nødvendige søknader må sendes til Arbeidstilsynet for godkjenning. Entreprenøren og eventuelle underentreprenører plikter å ha forsvarlige arbeidstidsordninger for sitt personell som minst oppfyller reglene fastsatt i Arbeids- miljøloven med tilhørende forskrifter.

C.1.1.7 Renhold og avfallshåndtering

Entreprenøren er ansvarlig å hindre tilsmussing av offentlig eller privat veinett.

Alt avfall tilfaller entreprenøren dersom ikke annet avtales. Entreprenøren er ansvarlig for at avfallet avhendes på en måte som tilfredsstillende myndighetene og byggherrens krav.

C.1.1.8 Rent tørt bygg

Bygget skal produseres etter RENT BYGG - metoden slik dette er beskrevet i RENT BYGG – håndboken fra RIF/NVEF. RENT BYGG - håndboken vil bli brukt som tolkningsgrunnlag ved fastsettelse av kvalitetsnivået og arbeidsomfanget i entreprisen

Ved overlevering skal bygget holde reholdskvalitet definert i RENT BYGG - Håndboken. Renholdskvaliteten måles ved hjelp av et måleapparat og beskrevet prosedyre. Entreprenøren skal dokumentere at kontraktfestet renholdskvalitet er levert.

I den utstrekning det er nødvendig etableres det "produksjonsrom" for å hindre spredning av støv og smuss.

Det er et krav at alle entreprenører benytter produksjonsrommene ved kapping av plater, lister, isolering og blanding av mørtel etc. I rommene blir det plassert et arbeidsbord.

Entreprenøren fremskaffe sentral-/ industristøvsugere til bruk for seg selv og underentreprenørene i byggetiden. Det er et krav at støvsuger benyttes når det etter en arbeidsoperasjon blir synlige hauger av støv / spon.

Det er også et krav at støvreduserende verktøy benyttes og tilkobles støvsugeranlegget. Slanges, munnstykker og spesialuttak skal medleveres støvsuger, men tilpasning til spesialverktøy må medtas av den som bruker verktøyet.

Det skal til enhver tid forefinnes tilstrekkelig antall støvsugere (ev. uttak) på byggeplassen til å utføre beskrevet byggerenhold samt betjene de arbeidsoperasjoner som til enhver tid pågår.

Under montasjeperioden skal også entreprenøren som hovedbedrift etablere rutiner og opplegg for renhold og avfallshåndtering som underentreprenørene skal forholde seg til.

C.1.2 Andre rammebetingelser

C.1.2.1 Generelt

Tegninger og beskrivelse utfyller hverandre. Ved uoverensstemmelser gjelder beskrivelsen fremfor tegninger.

Det er pålagt tilbyder å gjøre seg kjent med konkurransegrunnlagets innhold og stille spørsmål i tilfelle uklarheter i anbudsgrunnlaget.

Det vil ikke bli innrømmet tillegg for feil eller mangler som skyldes mangelfull registrering av forholdene på og omkring byggestedet. Dette gjelder i forhold til området som skal utbygges med tilstøtende områder, og eksisterende bygninger, så vel som hensyn til naboer.

Arbeidstegninger leveres iht. tegningsleveranseplan, vedlegg 13. Tegningsleveranser avhenger av innspill fra entreprenør på valgte produkter. Frister for entreprenørens dokumentasjon er angitt i tegningsleveranseplan.

C.1.2.2 Riggplan

Entreprenøren skal utarbeide riggplan innen dato for oppstart.

C.1.2.3 Trafikking av offentlig vei

For trafikking på offentlig vei må bestemmelser fastlagt av veimyndighetene følges. Ved trafikking på privat vei må de bestemmelser som eier fastsetter følges.

C.1.2.4 Opplasting, avlasting og transport

Entreprenøren er ansvarlig for sikkerheten ved opplasting, avlasting og internt transport, og skal etablere nødvendige sikringstiltak i form av skilting, varsling og avsperring for å unngå uhell.

C.1.2.5 Stikningsgrunnlag

NN2000

C.1.2.6 Grunnforhold

Grunnforhold fremkommer av geoteknisk grunnundersøkelse, vedlegg 11.

C.1.2.7 Naboforhold

Entreprenøren vil i gjennomføringen av arbeidene være oppdragsgivers representant og ansikt utad mot publikum, naboer og andre berørte parter. Oppdragsgiver legger stor vekt på at dette ansvaret ivaretas på en best mulig måte. Oppdraget skal gjennomføres på en planlagt og smidig måte slik at konflikter unngås og slik at både entreprenør og oppdragsgiver framstår på en best mulig måte i forhold til de berørte parter. Det skal tas hensyn til nærliggende boliger, og gjøres tiltak mot støv, støy og rystelser mv.

Anleggsstedet skal sikres mot tilgang for uvedkommende. Skader som oppstår på nabobygningers rom, konstruksjoner, veier, eller tekniske installasjoner, m.v. på grunn av entreprenørens uaktsomhet eller uforsiktighet i utførelsen av kontraktsarbeidene eller andre arbeider i forbindelse med disse, skal utbedres av entreprenøren, eller på hans regning.

C.1.2.8 Rigg og drift

Kartutsnitt av anleggsområdet, se tegning som viser prosjektavgrensing.

Entreprenøren skal medta komplett rigg og drift for egne og under-/sideentreprenørers behov. Alle vinter- / fyringsutgifter, stillaser, lifter, brakker, byggestrømskap, byggegjerder ol. medtas.

Hele område skal gjerdes inn før oppstart.

Tele, data og byggestrøm besørges av entreprenør.

C.2 Teknisk beskrivelse

Norsk standard NS 3420 "Beskrivelsestekster for bygg, anlegg og installasjoner" utgave 201903 gjelder for denne kontrakten.

Teknisk beskrivelse er innarbeidet i postene/prosessene i mengdebeskrivelsen, se vedlegg 2.

C.3 Tegninger og modeller

C.3.1 Tegninger

Se tegningsliste, vedlegg 3.

C.3.2 BIM-modell

BIM-modell for dette prosjektet er utarbeidet for de fleste fag, og kan benyttes til innledende orientering. BIM -modell vil ikke bli utarbeidet som arbeidsgrunnlag

C.4 Tekniske referansedokumenter

Se vedlagt geoteknisk notat, vedlegg 11.

D Krav til byggeprosessen

D.1 Administrative rutiner

D.1.1 Kommunikasjon i prosjektet

E-post kan benyttes som kommunikasjonsverktøy, i alle e-poster benytter **VTK Storkjøkken og vaskeri** i starten av emnefeltet. Byggherre ønsker ikke at man samler mange emner i samme e-post, men at en e-post kun omhandler en sak.

Prosjektet benytter prosjekthotellet Dalux. Alle gjeldende referater notater, spesifikasjoner og tegninger publiseres på Dalux. Prosjekthotellet inkluderer også versjonskontroll, og skal være et felles komplett arkiv for alle gjeldende dokumenter, både foreløpige, gjeldende og utgåtte revisjoner.

Alle aktører i prosjektet vil derfor få tegninger og andre dokumenter via Dalux og må selv laste disse ned og eventuelt skrive disse ut og distribuere for egen regning.

D.1.2 Møter

Jf. NS 8405 pkt. 7.

Byggemøter avholdes på byggeplass, vanligvis, vanligvis hver 14. dag eller oftere dersom dette er påkrevet. Byggemøtene ledes og referatføres av byggherren v/prosjektleder.

Framdriftsmøter avholdes på byggeplass hver 14 dag eller oftere ved behov. Det er generalentreprenøren som leder møtet og skriver referat. Byggherren har en rett til å delta på møtet.

Driftsmøter avholdes etter behov. Det er generalentreprenøren som leder og referatfører disse møtene. Byggherren har rett til å delta på møtene.

Kontraktsmøter avholdes en gang i måneden eller oftere ved behov. Møtet har til hensikt å drøfte kontraktanvendelsen og er fortrinnsvis mellom de to kontraktspartene. Det er byggherren ved prosjektleder/byggeleder som leder og referatfører disse møtene. Byggherre og entreprenør må stille med representant som har tilstrekkelig fullmakt til å fatte de beslutninger som er nødvendige.

Månedsmøter avholdes for å diskutere månedsrapport. Disse møtene ledes og referatføres av byggherre. De kan ofte kombineres med Kontraktsmøtene.

Særmøter avholdes etter behov og innkalles spesielt.

Møter for oppfølging av SHA og rent og tørt bygg avholdes etter behov. Det er KU, Byggeleder og generalentreprenøren som avholder disse møtene i fellesskap.

D.1.3 Rapportering

Månedsrapport

Entreprenøren skal utarbeide en statusrapport for avsluttet måned. Rapporten skal gi byggherren oversikt over:

1. INNLEDNING OG SAMMENDRAG
2. EVENTUELL PROSJEKTERING SOM UTFØRES AV GENERALENTREPRENØR
3. GENERALENTREPRISE
  - 3.1. Utførte oppgaver i perioden

- 3.2. Planlagte oppgaver i neste periode
- 3.3. Fremdriftsrapportering i forhold til gjeldende plan
- 3.4. Tiltak dersom planlagt fremdrift ikke oppnås
- 3.5. Kritiske pågående arbeider
- 3.6. Kritiske fremtidige arbeider
- 3.7. Bemanning i prosjektet
- 3.8. Forhold byggherren må ta stilling til

4. ØKONOMI

- 4.1. Varslede endringer og krav i perioden
- 4.2. Akkumulert omfang av endringer og krav pr. dato.
- 4.3. Fakturaoversikt
- 4.4. Forhold byggherren må ta stilling til

5. KVALITETSSIKRING

- 5.1. Dokumentasjon av kvalitetssystem
- 5.2. Avviksrapportering og -behandling

6. SHA OG YTRE MILJØ – Statistikk over hendelser, plan for neste periode, sikker jobb analyser.

7. SERIØSITETSBESTEMMELSENE – Dokumentasjon på ivaretagelse av krav

Rapporten skal ha kuttdato på siste fredag i hver måned og være byggherren i hende senest påfølgende tirsdag kveld kl 24:00

D.1.4 Distribusjon av tegninger og annet arbeidsgrunnlag

Tegninger og annet arbeidsunderlag vil kun bli gjort tilgjengelige på elektronisk format og ev. gjennom prosjekthotellet Dalux. Entreprenøren må vederlagsfritt selv sørge for nødvendig utskrift og mangfoldiggjøring av tegningene.

D.1.5 Kontroll av arbeidsgrunnlaget

En del tegninger og dokumenter skal kontrolleres av entreprenøren før de kan ferdigstilles.

Entreprenøren skal kontrollere den prosjekterte løsningens gjennomførbarhet og eventuelt fremme forslag til endringer i utførelse.

Frist for tilbakemelding er 14 kalenderdager dersom ikke annet er avtalt for det spesifikke dokument.

D.1.6 Endringsbehandling

Endringsbehandling følger bestemmelsene i NS 8405.

D.1.7 Fakturering

Fakturering skal struktureres etter prosjektets kontoplan/prosjektstrukturplan/WBS (Work Breakdown Structure).

Faktura skal sendes på EHF-format

Av avdragsfakturaer skal fremgå:

- Opparbeidet beløp denne periode.
- Totalt opparbeidet beløp.
- Innestående beløp i henhold til kontrakt.
- Merverdiavgift.

- Sum til utbetaling.

Som vedlegg til faktura skal det legges ved dokumentasjon på at gitt milepel for fakturering er nådd, eventuelt mengdespesifikasjon hvor følgende fremgår:

- Post i mengdebeskrivelsen.
- Kontraktmengde.
- Enhetspris.
- Utført mengde/verdi pr. post denne perioden.
- Totalt utført mengde/verdi pr. post.

D.2 Kvalitetssikring

D.2.1 Kvalitetsplan

Entreprenøren skal utarbeide en kvalitetsplan for kontraktarbeidet. Denne skal baseres på entreprenørens overordnede kvalitetssystem.

Kvalitetsplanen skal dekke alle systematiske tiltak som er nødvendige for å sikre at kontraktens krav til rett kvalitet til rett tid med sikker utførelse tilfredsstilles. Planen skal blant annet omfatte rutiner for planlegging, utførelse, faglig kontroll, dokumentasjon, avvikshåndtering og avviksrapportering.

Kvalitetsplanen skal overleveres byggherren iht. frist gitt i E – Frister og dagmulker.

Kvalitetsplanen skal holdes oppdatert gjennom hele byggeperioden, og til enhver tid være tilgjengelig for byggherren. Generelt gjelder at prosedyrer skal være utarbeidet og innarbeidet hos entreprenøren før oppstart av arbeidet prosedyren gjelder for.

Entreprenøren skal sørge for at alle underentreprenører følger kontraktens kvalitetsplan.

I nasjonalt tillegg til NS-EN 13670:2009+NA:2010 «Utførelse av betongkonstruksjoner» stilles krav til sentrale funksjoner hos entreprenøren ved utførelse av plasstøpt betong, i nasjonalt tillegg til NS EN 1504-9+NA:2013» stilles krav til sentrale funksjoner hos entreprenøren ved utførelse av betongrehabiliteringsarbeider. Entreprenøren skal fremlegge kompetansebevis eller annen dokumentasjon som viser at disse kravene er ivaretatt før oppstart av de respektive arbeidene.

For polyureabelegg: operatør skal ha godkjent sprøytekurs fra PDA Europe, eller tilsvarende. CV og kompetansebevis for operatører skal fremlegges før oppstart polyureaarbeider.

D.2.2 Kontroll og kontrollplaner

Entreprenøren skal utarbeide kontrollplaner og sørge for nødvendig oppfølging og dokumentasjon.

Basert på kontrollplaner vil byggherren identifisere de arbeider han ønsker å kontrollere. Entreprenøren plikter å varsle byggherren i rimelig tid forut for utførelse/kontroll av slike arbeider.

D.2.3 Planlegging

Kontrakt fremdriftsplan

Ved oppstart av prosjektet skal det foreligge en bindende fremdriftsplan med varighet av totalentreprenørens ulike arbeider (hovedaktiviteter), hovedmilepæler for totalentreprenørens leveranser.

Krav til totalentreprenørens planer

Totalentreprenøren skal være ansvarlig for planleggingen av alle sine arbeidere fra kontraktstildeling til ferdigstillelse. Det skal til enhver tid foreligge oppdaterte planer. Alle endringer av planer skal godkjennes av byggherren.

Krav til verktøy (programmer)

Dersom ikke annet avtales særskilt skal planer utarbeides i MS Project eller i annen programvare som er kompatibelt med dette.

Revisjon av planer

Planene skal holdes løpende oppdatert, men forrige hovedrevisjon ("baseline") skal holdes konstant inntil ny hovedrevisjon er omforent ("baseline update").

Hovedrevisjon foretas hver måned. (ifb. månedsrapport).

D.3 Sikkerhet, Helse og arbeidsmiljø (SHA)**D.3.1 Generelt**

Byggherren har utarbeidet en plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø (SHA-plan) som stiller krav til entreprenøren, se vedlegg 4.

D.3.2 Koordinator for utførelsesfasen

Rollen som koordinator for utførelsesfasen (KU) iht. Byggherreforskriften fremgår av SHA-plan.

D.3.3 Hovedbedrift

Tilbyder skal inneha rollen som hovedbedrift iht. Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) i hele byggeperioden.

D.4 Øvrige krav til byggeprosessen**D.4.1 Dokumentasjon***D.4.1.1 Generelt*

All dokumentasjon skal struktureres etter samme struktur (kontoplan) som i mengdebeskrivelsen.

All dokumentasjon skal leveres på norsk.

D.4.1.2 Dokumentasjon av byggeprosessen

Dokumentasjonen som utarbeides i løpet av byggeprosessen skal være tilgjengelig for byggherren til enhver tid.

Under arbeidets gang plikter entreprenøren å oversende grunnlag for prosjektering i form av profiler og måledata som anses som nødvendig for en forsvarlig prosjektering. Bilder, måledata, skisser og testresultater som utarbeides for å dokumentere utført arbeid skal fortløpende gjøres tilgjengelig for byggherren og hans kontraktsmedhjelpere.

D.4.1.3 Underlag for som bygget dokumentasjon

Entreprenøren skal levere grunnlag for som bygget-dokumentasjon der byggherren har utført prosjekteringen. Dokumentasjonen skal samles og systematiseres før overlevering. For hvert objekt (f.eks. anleggsdel, bygning, konstruksjon) skal det vedlegges "rødmerkede" tegninger og ev. en rapport som beskriver endret utførelse ift. utførelsesgrunnlaget, med henvisning til vedlagte dokumenter (skisser, profiler etc.).

Dokumentasjonen skal oversendes uten ugrunnet opphold etter at det aktuelle objekt er ferdigstilt og senest innen frist angitt i punkt E – frister og dagmulker.

D.4.1.4 Sluttdokumentasjon/FDV-dokumentasjon

Entreprenøren har ansvaret for å lage og sammenstille FDVU-dokumentasjon, bortsett fra «Som bygget»-tegninger.

FDV leveres i henhold til krav i VTEK17 og SN/TS3456:2018. Levering av korrekt utformet FDV kvalitetsikres gjennom vedlegg 12 VTSK Krav til levering av FDV. Vedlagt matrise skal fylles ut med grønne kryss når generalentreprenør mener leveransen er henhold til krav. Etablering av FDV skal være en løpende prosess i byggetiden.

Generalentreprenøren skal ha en egen dedikert person som er ansvarlig for innsamling og kontroll av innlevert dokumentasjon, samt utfylling av kontrollmatrise.

D.4.2 Offentlig omtale av prosjektet

All informasjon og offentlig omtale av prosjektet skal kanaliseres gjennom byggherren.

D.4.3 Slutfase og prøvedrift i henhold til NS 3935 og NS 6450

Det settes krav til 12 måneders prøvedriftsperiode i prosjektet. Prøvedriftsperiode gjelder for alle tekniske leveranser. Tekniske anlegg vil ikke bli overtatt før prøvedrift er gjennomført og akseptert av byggherren.

Plan for gjennomføring av slutfase og prøvedrift kommer frem av vedlegg 12 VTSK *Slutfaseplan* og *vedlegg 12 VTSK Prøvedriftsplan*.

Avsatt tid til slutfase er å anse som et minimum satt av byggherren, og dersom generalentreprenøren anser avsatt tid for liten, så skal generalentreprenøren fremme forslag til endring til byggherren. Tidspunkt for overtagelse og periode for *Stabilitets og ytelsestest* står uansett fast.

Generalentreprenøren skal ha ansvaret for at beskrevne aktiviteter i prøvedriftsfasen gjennomføres, og har ansvar for føring av prøvedriftslogg. Utforming av logg skal avtales i løpet av utførelsesfasen.

E Frister og dagmulkt

E.1 Frister

E.1.1 Fysiske arbeider

For leveranser av fysiske arbeider gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
1.	Kontraktsinngåelse (antatt)	August 2022	Ingen
2.	Oppstart byggeplass (antatt)	August / September 2022	Ingen
3.	Mekanisk ferdigstilling	03.11.2023	Kr. 50.000,-
4.	Overtakelse bygg	15.12.2023	Iht. NS 8405
5.	Oppstart prøvedrift (12mnd)	15.12.2023	Iht. NS 8405
6.	Overtakelse teknisk anlegg	15.12.2024	Iht. NS 8405

Det presiseres at oppstartdato kun er antatt. Oppstartdato er avhengig av bla. godkjenning fra offentlige myndigheter. Entreprenøren er ansvarlig for å tilpasse oppstartdato til sin planlagte fremdrift og overtakelsesdato.

E.1.2 Dokumentleveranser

For dokumentleveranser gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
	Kvalitetsplan	4 uker etter kontraktsinngåelse	Kr. 5.000,-
	Detaljert fremdriftsplan	4 uker etter kontraktsinngåelse	Kr. 5.000,-
	Dokumentplan	8 uker etter kontraktsinngåelse	Kr. 5.000,-
	Bemanningsplan	8 uker etter kontraktsinngåelse	Kr. 5.000,-
	Månedrappporter	Innen 2. tirsdag i hver måned	Kr. 3.000,-
	FDV-dokumentasjon, sluttdokumentasjon	15.12.2023	Kr. 10.000,-

E.2 Dagmulkter

Se E.1 - Frister.

E.3 Framdriftsplanlegging

Byggherrens orienterende framdriftsplan, se vedlegg 5.

Generalentreprenørens framdriftsplan utføres i MS Project eller tilsvarende verktøy.

F Vederlaget

F.1 Prissammenstilling

For kontraktsum vises det til avtaledokumentet. «**Prisskjema VTK Storkjøkken og vaskeri**» fylles ut.

Prisene i mengdebeskrivelsen er oppgitt i norske kroner (NOK) eks. mva.

Arbeider som er beskrevet i egne poster, men som ikke er priset, skal forutsettes priset til kr. 0.

Alle poster er regulerbare og oppgjøret baseres på virkelig utførte mengder som måles opp etter angitte mengdeberegningsregler. Rundsumposter godtgjøres dersom de kommer til utførelse.

F.2 Regningsarbeider

Se egen post i mengdebeskrivelsen.

F.2.1 Mannskap

Arbeid betales i henhold til timesatser eks. mva. oppgitt i mengdebeskrivelsen. Timesatsene skal dekke alle entreprenørens kostnader, både direkte og indirekte, samt risiko og fortjeneste. Dette inkluderer bl.a.:

- Lønn.
- Stedlig administrasjon og arbeidsledelse.
- Fellesmannskap (lagerfolk, reparatører, etc.) og andel i drift, vedlikehold og leie av infrastruktur for utførelse av arbeid samt interne transporter av mannskap og materiell.
- Eventuelt ordinært skifttillegg samt mindre tarifferte tillegg (kjøretillegg, klestilllegg mv).
- Reise- og gangtid.
- Diett- og boutgifter.
- Sosiale utgifter, bevegelige helligdager og feriepenger.
- Andel leie og drift av brakker, kontorer, lager, etc.
- Håndverktøy, mindre redskaper.
- Leie for maskiner med månedsleie under kr 10 000,- samt maskinutstyr som bor, meisler, pigger, slanger, rør, etc.
- Materiell som rør, slanger, elektriske kabler, lamper etc.
- Forsikringer.
- Hovedadministrasjon og fortjeneste.

Godtgjørelse for overtid skal dekkes separat i henhold til timesatser oppgitt i mengdebeskrivelsen. Bruk av overtid må godkjennes av byggherren på forhånd.

F.2.2 Maskinleie

Leie for maskiner som har en månedsleie av kr 10 000,- eks. mva. eller mer, godtgjøres i henhold til timelister. I maskinleiesatsene inngår alle entreprenørens kostnader, så som direkte og indirekte utgifter samt vedlikehold, risiko og fortjeneste.

Ratene er eksklusive operatør, men inklusive kostnader for mobilisering og demobilisering. Det betales kun for effektive timer (eksklusive stillstandsleie, maskinstell og reparasjoner). Det betales kun for de maskiner og mannskaper som direkte deltar i arbeidet.

Vektangivelse for maskiner gjelder uten last.

For ikke spesifiserte maskiner skal entreprenørens standard prisliste benyttes.

F.2.3 Materialer og utstyr

For materialer og utstyr som bestilles separat av byggherren benyttes oppgitte enhetspriser der slike finnes, forøvrig dekkes:

- Medgåtte materialer inkl. transport i henhold til entreprenørens innkjøpspris dokumentert ved leverandørfaktura.
- Entreprenørens påslag i henhold til prosentsats oppgitt i mengdebeskrivelsen.

F.3 Påslag for side- og underentrepriser

Påslag for tiltransport eller byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll (NS 8405, punkt 16.4) er angitt i mengdebeskrivelsen.

F.4 Opsjoner

Opsjoner ivaretas som regulerbare poster i beskrivelsen.

F.5 Regulering

Prisene kan reguleres etter NS 8405, pkt 27.1.

G Oppdragsgivers ytelser

G.1 Riggområde

Byggherren stiller vederlagsfritt et riggområde til rådighet for total-entreprenørens brakker og materiallager. Område som er disponibelt er det samme som prosjektavgrensning.

Prosjektavgrensning er vist på egen tegning.

Riggplan settes opp av entreprenør, og må godkjennes av byggherre.

G.2 Forlegning og forpleining

Det vil ikke tillates mannskapsforlegning på riggområdet.

G.3 Anleggsytelser

Generalentreprenøren må avklare og besørge tilkobling for byggestrøm, tele- og data.

Generalentreprenøren må avklare og besørge påkobling for vann og avløp for sin rigg.

Generalentreprenøren overtar byggetomten og riggområder «as-is» slik de framstår ved kontraktinngåelse.

Riggområdet må tilbakestilles til slik det var ved oppstart, dersom de ikke omfattes av byggeprosjektet.

G.4 Materialer og produkter (jf. NS 8405 pkt. 19.5)

Der det i tilbudsgrunnlaget angis produktnavn o.l. kan likeverdige og/eller tilsvarende produkt tilbys. Tilbyder må da kunne dokumentere ved innlevering av tilbudet at alternativt produkt har samme kvalitets-, estetiske- og funksjonsmessige egenskaper som beskrevet.

Dersom avviket fra beskrivelsen på kvalitets-, estetiske- og funksjonsmessige egenskaper oppdages i kontraktperioden har fortsatt leverandøren dokumentasjonsansvaret og ved uenighet kan BH kreve levering av beskrevet ytelse uten at dette medfører noen for tilleggsvederlag eller noe krav om fristforlengelse.

G.5 Kranseskål

Byggherren holder enkel kranseskål (kaffe og kake).

Vedlegg / Dokumentliste

Se vedlegg 1 Dokumentliste